जघ्नुर्देशे मुमोचाशु ब्रह्मदण्डमिवोद्यतं। स विद्धस्तेन बाणेन महादेवो न कम्पते।
वज्रेणेव महासन्धिर्मन्दरस्य न चाल्यते। ततः प्रसभमाप्लुत्य रुद्रं विष्णुः सनातनः।
जग्राह कण्ठे भगवान्नीलकण्ठस्ततोऽभवत्। अनादिनिधनो देवः क्षम्यतां भगवान्मम। १२२६
सर्व्वभूतागमाचार्य्यः कर्म्मणा च न चाल्यते। कर्म्मणाञ्चैव कर्त्ता च विकर्त्ता चैव भारत।
अरोषत्वाच्च भूतानां सर्व्वभूतेषु चोत्तमः। स्वयमेव हि यत् कर्म्म विधत्ते कर्म्मयोनिषु।
तयोः शुभतमो राजन् स्वयमेव तथाऽकरोत्। अन्तरीक्षाच्छुभा वाचः श्रूयन्ते मधुराक्षराः।
सिद्धानां वदनोन्मुक्ताः सनातन नमोऽस्तु ते। नन्दी पिनाकमुद्यम्य बलवान्रुद्रसम्भवः।
मूर्द्ध्न्यभिजघानाजौ विष्णुं क्रोधेन मूर्च्छितः। ततः प्रहसितो विष्णुर्नन्दिं दृष्ट्वा सुरोत्तमः। १२२५
स्तम्भयामास भगवान् सर्व्वभूतपतिर्हरिः। विष्णुर्ब्रह्मपरो भूत्वा तेजसा प्रज्वलन्निव।
क्षमया च समायुक्तः स्थितः स्थाणुरिवाचलः। अचिन्त्यश्चाप्रमेयश्च अजेयश्चाप्यरिन्दमः।
युगान्ताग्निसमो भूत्वा शान्तात्मा हरिरव्ययः। प्रसन्नः कल्पयामास भागं रुद्राय धीमते।
विष्णुर्द्धर्म्मपरो नित्यं त्यक्तकामः सुरर्षभः। विष्णुना चैव राजेन्द्र स यज्ञः सन्धितः पुनः।
यथापक्षश्च ते सर्व्वे गणा आसन्महीपते। तस्मिन् युद्धे महाघोरे विष्णोरुद्रस्य चैव ह। १२३०
यथापक्षे भवेद्युद्धं दक्षयज्ञविनाशने। विनाशश्चैव यज्ञस्य तदा लोके प्रतिष्ठितः।
सर्व्वभूतेषु राजेन्द्र हितो यज्ञः सनातनः। दक्षो यज्ञफलञ्चैव प्राप्तवान् स प्रजापतिः।
एष पौष्करको नाम प्रादुर्भावो महात्मनः। पुराणे पुष्करे चैव यथा द्वैपायनेरितः।
यथावदनुपूर्व्व्येण संस्तुतः परमर्षिभिः।
यश्चैनमग्र्यं प्रवरं पुराणं सदा ऽप्रमत्तः शृणुयाद्यथोक्तं। अवाप्य कामानिह वीतशोकः परत्र स स्वर्गफलानि भुङ्क्ते। १२३५
इमाञ्चोदाहृतां दिव्यां कथाममितबुद्धिमान्। श्रावयेद्यस्तु विप्रेभ्यः शुचिः प्रयतमानसः।
अधीत्य सर्व्वमध्यात्मं देवलोके महीयते।
इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्व्वणि पौष्करे द्वाविंशत्यधिकद्विशततोऽध्यायः ॥ २२२ ॥
॥ जनमेजय उवाच ॥ प्रादुर्भावः पुराणेषु विष्णोरमिततेजसः। सतां कथयतां विप्र वाराह इति नः श्रुतं।
न जाने तस्य चरितं न विधिं न च विस्तरं। न कर्म्मगुणसन्तानं न हेतुं न मनीषितं।
किमात्मको वराहोऽसौ का मूर्त्तिः काऽस्य देवता। किमाचारः किम्प्रभावः किं वा तेन पुरा कृतं। १२३८०
एतन्मे संशयं तत्त्वेन वाराहं श्रुतिविस्तरं। यज्ञार्थन्तु समेतानां द्विजातीनां महात्मनां।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ हन्त ते कथयिष्यामि पुराणं ब्रह्मसम्मितं। नानाश्रुतिसमायुक्तं कृष्णद्वैपायनेरितं।
महावराहचरितं कृष्णस्याद्भुतकर्म्मणः। यथा नारायणो राजन् वाराहं वपुरास्थितः।
दंष्ट्रया गां समुद्रस्थामुज्जहारारिसूदनः। छान्दसीभिरुदाराभिः श्रुतिभिः समलङ्कृतः।
शुचिः प्रयतवाग्भूत्वा निबोध जनमेजय। इदं पुराणं परमं पुण्यं वेदैश्च सम्मितं। १२३८५
नानाश्रुतिसमायुक्तं नास्तिकाय न कीर्त्तयेत्। पुराणमेतदखिलं सांख्यं योगं तथैव च।